

Korte resumeer af foredrag ved Palæontologisk Klubs temamøde om: Historisk biogeografi

Peter Nielsen (Zoologisk Museum, København):

Tolkning af udbredelser af guldsmede – spredning eller vikarians?

Guldsmede tillægges normalt gode spredningsopgaver, men mulighederne for tolkning er afhængig af teorierne om jordens udseende og palæografiske udvikling. I dag er der tre modeller:

- 1) Jorden stabil,
- 2) Fast diameter med forskydelige elementer,
- 3) Voksende diameter med forskydelige elementer.

Eksempler fra den orientalsk/australske region giver forskellige resultater, alt efter hvilken teori, der vælges.

Tove Birkelund (Institut for historisk Geologi og Palæontologi København):

Ammonitters udbredelsesmønstre i »boreal« Jura

I mellem jura udviklede familien Cardioceratidae sig i det geografisk isolerede »boreale hav«. I de knap 20 millioner år familien eksisterede, kan op mod 100 forskellige faunaer holdes adskilt i tid. En tilsvarende hurtig udvikling af boreale Perisphinctidae skete i slutningen af jura. Sammenlignende studier af faunaer i hele det boreale udbredelsesområde (nordlige Canada, Grønland, Sibirien, Nordeuropa) viser tilstedeværelsen af mere lokale, endemiske former inden for den boreale provins. Relationer mellem udbredelsesmønstre, successive faunaer i de enkelte områder og evolutionsmønstre vil blive diskuteret.

Henning Adersen (Institut for Økologisk Botanik, København):

Øbiogeografiens ligevægtsteori

Artstallet i et isoleret område (en ø) er i følge MacArthur & Wilson: »The theory of island biogeography« (Princeton 1967) bestemt af en ligevægt mellem indvandring (immigration) og forsvinden (extinction) af arter.

Denne ligevægtsteori kunne forklare, at for øgrupper kunne artstallet S for den enkelte ø relateres til øens areal A på flg. måde: $S = c \cdot A^z$. Endvidere kunne z forventes at være en universel konstant.

Denne besnærende sammenhæng gjorde, at man fokuserede meget stærkt på arts-arealrelation, mens andre aspekter ved teorien, såvel forudsætninger som forudsigelser, gled i baggrunden.

Ved eksempler belyses en del af de aspekter, som er svagt belyst i litteraturen.

Svend Funder (Geologisk Museum, København):

Tundra biometets opståen

Tundra biomet anses ofte for at være den yngste af de overordnede globale biogeografiske enheder. Som oprindelse anføres enten alpine dyre- og plantesamfund, der muligvis kan spores tilbage til Mesozoicum, eller en specialisering af organismer, der tilhørte den boreale nåleskov – en specialisering, der skulle være begyndt i Sen-Tertiær eller Tidlig Kvartær.

Den nyligt opdagede forekomst af Sen Tertiære/Tidligt Kvartære planterester ved Kap København, 82°30' N i Nordgrønland, giver en ny minimumsalder på nogle specifikt arktiske arter, – og giver nye holdpunkter i diskussionen.